

Ekoenkät 2013

Ekoproducenterna i Egentliga Finland flaggar för
kvalitet och samarbete

TAINA KUOKKANEN (RED.)

Ekoenkät 2013

Ekoproducenterna i Egentliga Finland flaggar för
kvalitet och samarbete

TAINA KUOKKANEN (RED.)

RAPPORTER 101 | 2013

**EKOENKÄT 2013
EKOPRODUCENTERNA I Egentliga Finland FLAGGAR FÖR
KVALITET OCH SAMARBETE**

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland

**Ombrytning: Päivi Lehtinen
Pärmbild: Sari Paavilainen**

**ISBN 978-952-257-884-6 (PDF)
ISSN-L 2242-2846
ISSN 2242-2854 (webbpublikation)**

URN:ISBN:978-952-257-884-6

www.ely-centralen.fi/publikationer | www.doria.fi/ely-keskus

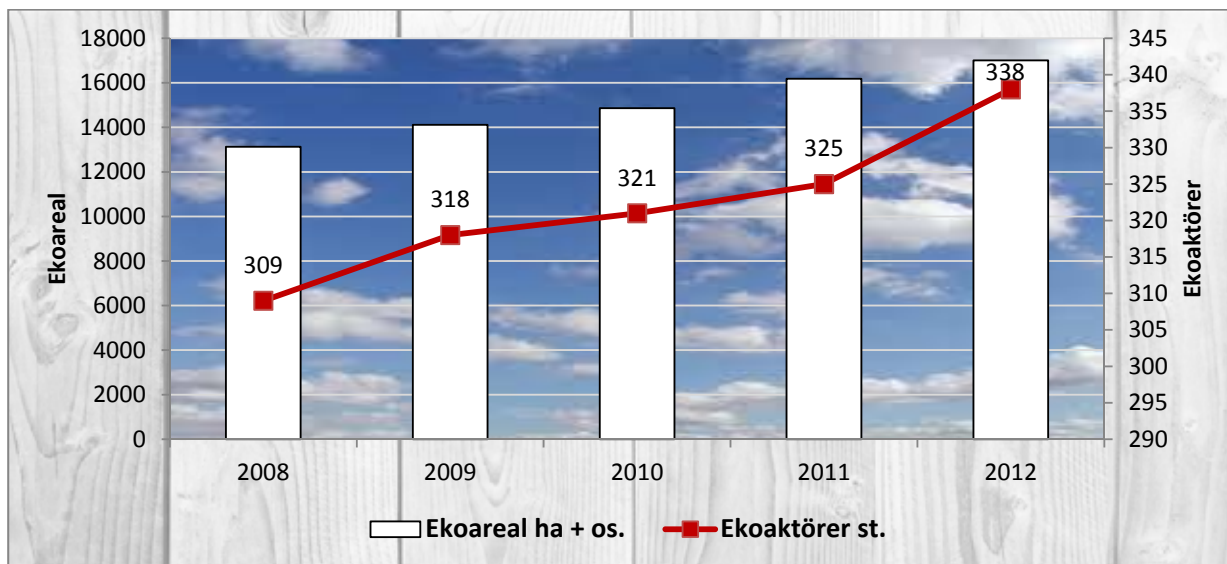
Innehåll

Förord.....	2
Svararnas person- och producentprofil.....	4
Högklassika produkter till ett bra pris eller ölönsam ”humbug”	6
Producenterna vill lyfta fram ekoprodukternas kvalitet.....	6
Eko - ett övergående modedefenomen?	8
De största informationsbehovet gäller produktionsmetoder och kulturväxter	9
”Sunt förnuft och smidig service”	11
Vilja att förbättra samarbetet och de allmänna verksamhetsbetingelserna.....	14
Bilaga 1. Ekoenkät 2013	16
Presentationsblad.....	23

Förord

VÅr 2010 skickade MTK - Varsinais-Suomi (förbundet för lantbruksproducenter i Egentliga Finland) ut en enkät till lantbruksproducenterna i regionen för att klarlägga producenternas intresse för ekologisk produktion. Intresset visade sig vara stort, för en fjärdedel av svaren meddelade att de är intresserade av eller överväger att lägga om till ekoproduktion. Ekointresseenkäten fokuserade då på frågor om lönsamhet, självförsörjning och utnyttjande av gödsel. Intresset för ekoproduktion minskades särskilt av oron för att inte kunna kontrollera ogräset på åkrarna.

När enkäten gjordes år 2010 omfattade ekokontrollen 321 ekoaktörer, dvs. 5 % av producenterna och odlingsarealen i landskapet. År 2012 omfattade ekoproduktionskontrollerna 338 ekoaktörer i Egentliga Finland. Antalet ekoaktörer har alltså ökat med 7 % sedan tidpunkten för enkäten år 2010. Under denna period har ekoodlingsarealen ökat 14 %. År 2012 var den totala åkerarealen sammanlagt 17 005 ha, innefattande också gårdar i omlägningskedet¹. Nedan en figur som visar hur ekoodlingsarealen och antalet ekoaktörer har utvecklats i Egentliga Finland under åren 2008 - 2012.

Ekoodlingsarealen och antalet ekogårdar år 2008 - 2012 (Os = omlägningskedede). Källa: Evira

¹⁾ Arealen odlas ekologiskt, men skörden kan ännu inte marknadsföras som ekologisk produkt (Källa: Evira: Ekogårdar och ekoareal; statistik år 2008 - 2012)

Avsikten med denna nya enkät, som skickades ut i februari 2013, var att uppdatera informationen om intresset för ekoodling och om ekoproducenternas tankar om deras verksamhetsmiljö. Samtidigt blev producenterna ombudda att ge synpunkter på myndigheternas och rådgivningsinstansernas tjänster. Avsikten var att få vägkost för vidareutvecklingen av den rådgivning, kundservice, utbildning och information som gäller ekoproduktion. Enkäten visade sig vara mycket viktig och responsen behövlig för både myndigheter och ekoaktörer.

Enkäten genomfördes både med Webropol per e-post och i pappersformat till de svenskspråkiga producenterna och de mottagare för vilka uppgift om e-postadress saknades. Enkättagarnas uppgifter ficks ur Eviras ekokontrollregister. Enkäten skickades till alla ekoproducenter i landskapet. Kontaktuppgifter till dem som idkar konventionell produktion (1500 st.) ficks från MTK – Varsinais-Suomis medlemsregister. Enkäten kunde också besvaras via en länk på MTK – Varsinais-Suomis webbplats. Målet var att åtminstone en tredjedel av landskapets ekoproducenter skulle besvara enkäten. Det lyckades också: år 2012 fanns det sammanlagt 338 ekoproducenter i Egentliga Finland och av dem besvarade 126 enkäten, dvs. en mycket bra representation - 37 % av alla ekoproducenter i Egentliga Finland. Svarsaktiviteten var däremot lägre bland dem som idkar konventionell produktion, för av alla mottagare var det endast 187 som besvarade enkäten.

Det kvantitativa materialet har analyserats främst som direkta frekvens- och procentfördelningar. Dessutom har några variabler korstabellerats bl.a. med hjälp av tillämpningarna Webropol, Excel och SPSS. De öppna svaren har analyserats med kvalitativ materialbaserad analys. Inga statistiska signifikanser kan meddelas och i detta material har t.ex. bakgrundsvariabler knappt någon betydelse alls för resultaten och frågeställningen.

I rapporten ges först en översikt över bakgrundsvariablerna och produktionsförhållandena på svararens gård. Efter det går rapporten djupare in på marknadsföringen av ekolivsmedel, varefter de som idkar konventionell odling får lägga fram sin kritik över ekologisk produktion som produktionssätt och orsakerna till sitt knappa intresse för ekoproduktion. I kapitel tre fokuseras på rådgivningsverksamheten och informationssökningssätten inom ekobranchen, varefter producenterna får utvärdera Egentliga Finlands ELY-centrals verksamhet och olika myndigheters och aktörers tillstånds- och kontrollförfarande. Till sist presenteras

svararnas tankar kring ekoverksamhetens förutsättningar och intressebevakning samt produktionssättets utvecklingsutsikter överlag. Kapitel sju utgör ett sammandrag av enkätens resultat.

Till arbetsgruppen som gjorde enkäten hörde projektkoordinator Sari Raimoranta från MTK – Varsinais-Suomi, eko- och växtodlingsrådgivare Heikki Ajosenpää från ProAgria Länsi-Suomi, miljöchef Tiina Katila samt miljöagrologerna Erkki Aro och Eila Strang från enheten för landsbygdstjänster vid Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland (ELY-centralen). Materialet har analyserats och rapporten sammanställts av PM Taina Kuokkanen, också hon från Egentliga Finlands ELY-centrals enhet för landsbygdstjänster.

Svararnas person- och producentprofil

Allt som allt inkom 316 st. svar före utgången av mars. I dem meddelade 187 svarare att de fortsätter med konventionell produktion och deltog således inte i det avsnitt med frågor som riktade sig till ekoproducenter eller dem som är intresserade av ekoproduktion.

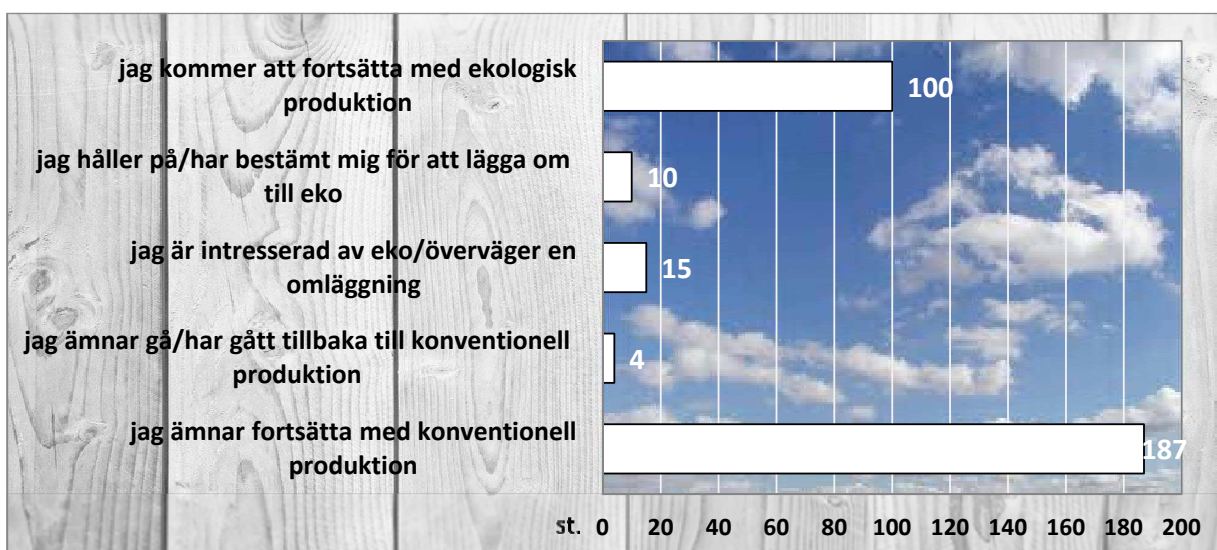
Av alla svarare idkar 32 % ekoproduktion och kommer också att fortsätta med det. Av dem som idkar konventionell produktion uppgav 5 % att de är intresserade av ekoproduktion och överväger en omläggning. Av de ekoproducenter som besvarade enkäten ämnade 1 % senare gå eller hade redan gått tillbaka till konventionell produktion. De direkta fördelningarna visas i diagrammet nedan.

I kapitel tre presenteras motiveringarna till varför man övergår från ekoproduktion till konventionell produktion, likaså orsakerna till varför ekoproduktion inte anses som ett realistiskt alternativ av dem som idkar

konventionellt jordbruk. Av svararna är 17 % kvinnor och 83 % män. Största delen av de manliga svararna är i åldern 50 – 65 år (N= 48), medan antalet kvinnor är störst i åldern 30 – 49 år (N= 14). Antalet unga män i åldern 18 – 29 år är bara 3, och i denna svarargrupp finns inga kvinnliga producenter överhuvudtaget. Bland svararna finns inte heller några kvinnor som är äldre än 65 år, medan antalet manliga svarare i den åldern är 10.

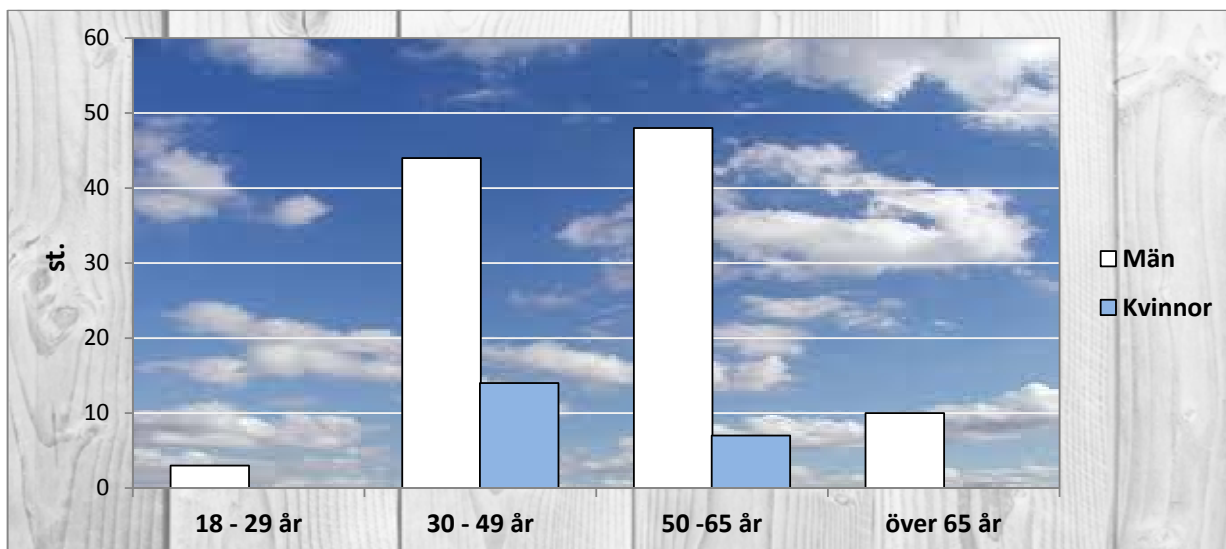
Den mest typiska svararen är man, ca 46 år, som odlar åkergrödor och har en gård på 10 - 50 hektar och har ekoodling som huvudsyssla. Andelen producenter med jordbruket som huvudsyssla respektive bissyssla fördelar sig nästan jämnt bland svararna.

Största delen av svararna har en gård som är 10 - 50 hektar stor. Andelen gårdar i denna storlek är 40 %. Näst vanligast är en gård som är 50 - 100 hektar,

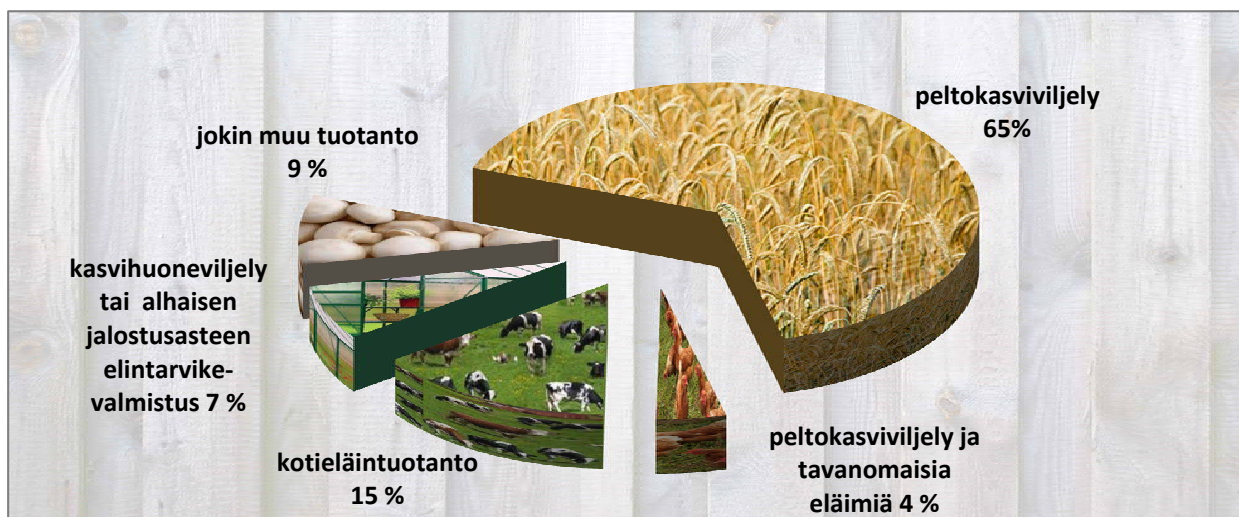

Intresset för ekoproduktion. (Direkt fördelning N=316)

Fördelning av svaramna enligt ålder och kön. (N = 126)

Föremål för kontroll av ekoproduktion på gården (%-andelar)

procentandelen är 26 %. Antalet gårdar under 10 hektar samt över 100 hektar är minst, bägge utgjorde 17 % av alla gårdar. Det är intressant att över 2/3 av de kvinnliga svaramna uppgav sig ha ekoproduktion som huvudsyssla, medan männens andel i fråga om huvud- och bisyssla fördelar sig nästan jämnt. Det bör ändå beaktas att för det mesta sköts gården av ett par eller en jordbrukssammanslutning och svarsblanketten har fyllts i för hela gårdens del och åsikterna igen representerar för det mesta de personliga synpunkterna hos den som fyllt i blanketten. För största delen av svaramna är det inte aktuellt att fundera på vem som ska ta över gården. Så meddelade över hälften av svaramna. Av svaramna meddelade 22 % att de har

någon som tar över gården. Andelen gårdar där man inte visste vem som skulle ta över var också 22 %.

I diagrammet längre ner visas de svaramnas anmälan av ekoproduktionsinriktning fördelat i procent. De flesta ekogårdarna har odling av åkergrödor som produktionsinriktning. Den näst vanligaste produktionsinriktningen är husdjursproduktion, vilket idkas av 15 % av svaramna. Fyra procent av svaramna idkar åkerodling av ekogrödor i kombination med konventionell husdjursproduktion. Växthusproduktion eller livsmedelstillverkning med låg förädlingsgrad idkas av sju procent av svaramna. De återstående nio procenten av svaramna har någon annan produktion, t.ex. svampar eller örter.

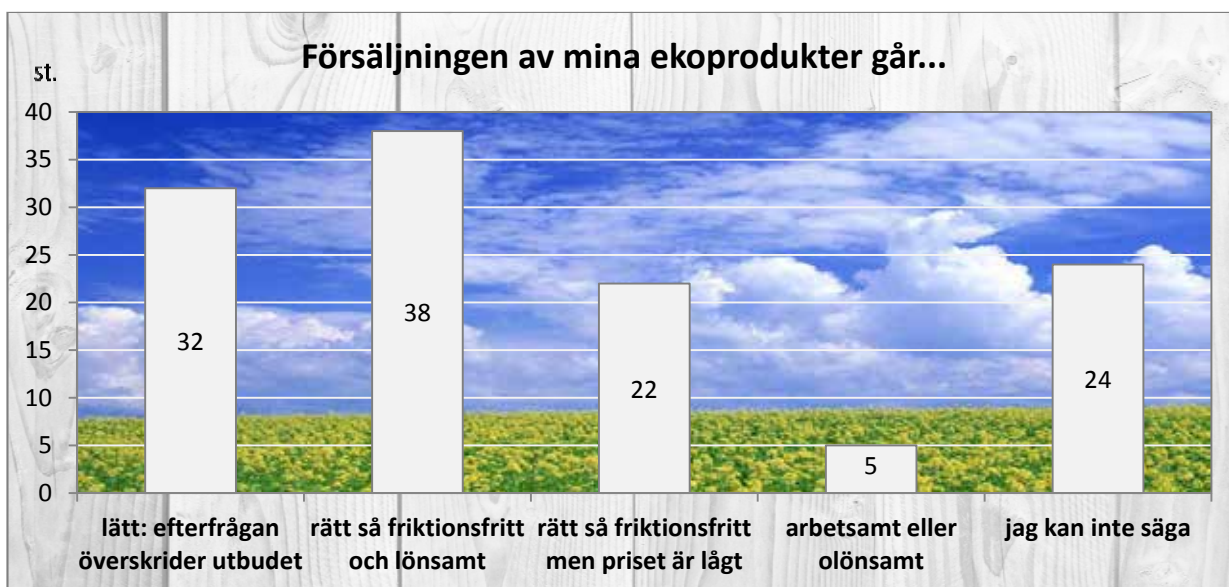
Högklassiga produkter till ett bra pris eller olönsam "humbug"?

Producenterna vill lyfta fram ekoprodukternas kvalitet

Ekologisk produktion i ett nötskal betyder livsmedel som är producerade på ett så rent och naturligt sätt som möjligt. Enligt den Europeiska kommissionen betyder detta att vid förbrukning av bekämpnings- och gödselmedel finns det mycket strikta begränsningar samt att produktionskedjan är miljövänlig². Grunden vid ekologisk odling är flerårig varierad växtföljd där olika växtarter alternerar. Vid odling använder man naturliga gödselmedel och t.ex användning av genmanipulerade organismer är totalförbjudna. Djurens

välbefinnande vid ekologisk produktion är viktig: De utfodras med ekologisk foder och föds upp i bra och fri miljö där de kan röra sig fritt samt att man vid djurhållning tar hänsyn till arternas specifika behov. Djuren är vana vid de lokala förhållanden och är därmed motståndskraftiga mot sjukdomar.

Enligt EU:s fastställande när det gäller ekologiska produkter får man endast sälja produkter där minst 95% av de jordbruksrelaterade råvarorna är ekologiskt producerade. Konstgjorda smak-och färgämnen i livsmedel är förbjudna och de tillåtna tillsatsernas användning är begränsade till det oumbärliga. I butik kan konsumenterna identifiera en ekologiskt producerad produkt märkt med "Luomu".

Ekoproduktionens lönsamhet (Direkt fördelning N= 121)

²Högsta förvaltningen vid kontroll av ekologisk produktion i Finland är jord-och skogsbruksministeriet. De ansvariga för tillsynen är Livsmedelssäkerhetsverket Evira och de lokala ELY-centralerna. Kontrollanter är Eviras ackrediterade och utbildade inspektörer. Målet med tillsynen är att för konsumenten av ekologiska produkter säkerställa äktheten i enlighet med produktionskrav. (Källa: Europeiska kommissionen/jordbruk och landsbyggdens utveckling, Evira och Luomuliitto)

På basis av materialet är det klart att finsk ekoproduktion och det egna arbetet värdesätts högt och producenterna känner också till att konsumenterna värdesätter ekolivsmedel. Denna status vill man också bevara och om möjligt höja. I regel anses ekoprodukter vara lätta att sälja och lönsamma. Närmare 60 % av svararna anser att efterfrågan överskrider utbudet eller/och att försäljningen är lätt och lönsam. Endast 4 % av svararna ansåg att det var arbetsamt och olönsamt att sälja produkterna. Att priset på ekoprodukter är för lågt ansåg närmare 20 % av svararna. En del ovisshet orsakas av att 20 % av svararna inte kan säga något om sin produktions lönsamhet. En orsak kan bl.a. vara att de nyligen startat med ekoproduktion. Produktionen kan också vara en bisyssla och så liten att man inte kan uppskatta lönsamheten noggrant.

Man skulle gärna vilja ha mer information om marknadsföring av ekoprodukter och mer marknadsföring anses väldigt viktigt. Direkt marknadsföring anses vara ett livsvillkor för ekoproduktionen på mindre gårdar. Enligt vissa producenter är prisutvecklingen för ekospannmål orättvis jämfört med konventionellt spannmål, eftersom priset på ekospannmål inte har ändrats samtidigt som priset på konventionellt spannmål har höjts. Man önskar att livsmedelsbutikerna skulle komma en bit till mötes när det gäller ekoprodukter och att detaljhandeln skulle ompröva sina täckningsbidrag. Man önskar att ekoodlarna gemensamt skulle hålla priserna på en sådan nivå att odlingen lönar sig. Man glädjer sig över ekolivsmedlens ökade popularitet, men är samtidigt rädd att populariteten sänker det pris som producenten ska betala till sig själv. Också ekologisk livsmedelsproduktion måste vara lönsam och därför önskar man att exporten skulle öka. En svarare föreslog att försäljningsställena borde ha ekomärkningar som på ett tydligare sätt berättar om ekoprodukterna. Ekomärkningen skulle på ett tydligt sätt visa konsumenterna de produktgrupper som finns inom försäljning av ekoprodukter så att konsumenten lättare kan se skillnad på ekoprodukter och konventionella livsmedel. Producenterna vill försäkra konsumenterna om att livsmedlet verkligen är rent och inte något diffust "nästan ekologiskt". Man skulle också gärna informera konsumenterna om gårdarnas produktionsmetoder. En ekoproducent önskade att de miljöproblem och nackdelar som är förknippade med konventionell odling samt fördelarna med ekoproduktion jämfört med konventionell odling borde erkännas också på bredare front. Man vill också att produkter-

na ska synas tydligare i butikerna, där en ekoprodukt nuförtiden endast åtskiljs av att produkthyllans prisuppgifter har utmärkts med "Luomutuote" (Ekologisk produkt). Också de oklara och felaktiga ursprungs- och råvarumärkningar som figurerat i medierna den senaste tiden är enligt ekoproducenterna en orsak att stärka konsumenternas förtroende för just deras produkter. Producenterna uppskattar kontrollförfarandet uttryckligen när det gäller att bevara förtroendet för ekoprodukter:

"I dessa tider med hästkött och andra fadäser inom livsmedelsbranschen kan man uppskatta den stränga ekokontrollen. Ekokontrollerade produkter är alltså inte endast ekologiskt producerade, utan också kontrollerade och certifierade produkter. Det borde man berätta mer om för konsumenterna, som inte egentligen vet vad de får och äter när de köper konventionella produkter och färdigmat!"(ekoproducent, man, 30-49 år)

Mer än hälften av svararna är med i samarbete eller foderhandel mellan gårdarna. På basis av svaren är de klart populäraste samarbetsformerna entreprenad och foderhandel. En procentandel på 29 % av svararna skulle gärna vara med i handeln mellan gårdarna, men verksamheten känns främmande. De återstående 17 % av svararna meddelade att ett sådant samarbete inte intresserar alls. Entreprenad mellan gårdarna idkas av närmare hälften av svararna. En procentandel på 33 % skulle vilja delta och de återstående 20 % av svararna meddelade att sådan entreprenad inte intresserar. Endast 11 % av svararna var med i en regional odlargrupp, men 64 % av svararna skulle vilja vara med i sådan verksamhet. Också de för försäljning bildade odlargrupperna intresserade odlarna, för 68 % av svararna skulle vilja vara med i sådan verksamhet, men verksamheten känns främmande för dem.

Således är det en stor del av svararna som känner ett behov av att få information om samarbetet mellan gårdarna. Endast ca en femtedel är inte intresserad av någon form av samarbete mellan gårdarna. Andra nätverksformer föreslogs också, såsom bildande av en ekospannmålsbörs och en egen webbplats. På webbplatsen kunde producenterna utbyta kunskap och information sinsemellan och lösa eventuella problem. Producenterna verkar ha ett stort behov av allt slags kamratstöd och samarbete och stor vilja att påverka ekoproduktionens utveckling vid sidan av att de också vill satsa mer på kvalitet och marknadsföring.

Eko - ett övergående modedefenomen?

Även om ekomatens popularitet och intresset för produktionssättet hela tiden ökar, är produktion av ekomat inte alls intressant för alla lantbruksproducenter. Sammanlagt 187 svarare uppgav att ekologisk produktion inte är ett alternativ på den egna gården.

Enkättagarna ombads berätta varför de anser att konventionell produktion är ett bättre alternativ än ekologisk. Av de givna alternativen var den klart mest vägande orsaken önskan att hålla åkrarna fria från ogräs. Det var den största enskilda orsaken till knappt intresse för ekologisk odling också i den enkät som gjordes år 2010. Nu år 2013 angav närmare 20 % av producenterna det som motivering. Andra centrala orsaker var att tillståndsförfarandet för ekologisk produktion är krångligt och svårt att lära sig och att konventionell odling är lätt jämfört med det ekologiska produktionssättet - det ansåg sammanlagt 24 % av svararna. En del av svararna, dvs. 1 %, håller på att lägga ner sin verksamhet helt och hållet. På vissa gårdar är antingen åkrarna eller gårdens storlek, utrustning eller djur inte lämpliga för ekologisk produktion. Vissa producenter anser att foderspannmål inte kan produceras ekologiskt. Några berättar att det inte finns tillgång till behövlig kreaturgödsel. En del av svararna uppger att deras ålder är ett hinder för att få produktionsstöd³.

Ekoproduktionen är också utsatt för kontroversiella och sinsemellan motstridiga förutfattade meningar. Vissa antar att ekoproduktionen skadar miljön eller att ekoprodukterna har dålig kvalitet jämfört med konventionellt producerade livsmedel. Ekoprodukter som importerar från utlandet misstänks vara av samma kvalitet som den inhemska konventionella produktionen:

"I Finland är den konventionella odlingen renare än ekoproduktionen i många andra länder. Ändå hålls prisnivån på ekoprodukter t.o.m. skrattretande låg i Finland och utländska ekoprodukter vinner mark i handeln även om deras riktiga ekologiska egenskaper inte nödvändigtvis tål dagsljus. Det finns det många exempel på. Man får inte heller göra den finska ekoproduktionen till massproduktion, för det dumpar prisnivån. Det vore också skäl att ändra lagstiftningen så att t.ex. en del av gården kunde ändras till ekologisk."(idkare av konventionell produktion)

Enligt dem som använder sig av konventionella produktionsmetoder borde man få ett större ekonomiskt stöd för ekologisk produktion, medan en del

som idkar konventionell produktion anser att ekoproducenterna får alldeles för mycket stöd. Flera svarare anser att ekologisk produktion har för dålig lönsamhet för att man ska våga investera i det och att gårdens arbetsmängd blir för stor med tanke på lönsamheten. I vissa kommentarer framförs ändå något tillspetsat att man i själva verket inte alls behöver satsa mycket på ekoproduktion om man står bredvid och ser på:

"Eko verkar vara en hobby för somliga då man tydligen inte behöver göra just något alls. Framför allt är det en hobby och binäring." (idkare av konventionell produktion)

Ekoproducenter antas också lägga ner mycket mindre möda än dem som idkar konventionellt jordbruk, och man tror t.ex. att ekoodlare nöjer sig med mindre skördar för att ekoproduktionsstöden är så höga. Om ekoproduktionen kritiserar för sin krånglighet, lönsamhet, stödpolitik och arbetsmängd, så får också hela idén med ekologisk produktion sin beskärda del. Som matfilosofi betraktas ekologisk produktion som ohållbar, bl.a. eftersom det ekologiska produktionssättet inte kan producera tillräckligt mycket mat för konsumenterna och inte anses vara ett förnuftigt sätt att producera livsmedel på. Enligt vissa svarare är det snarare fråga om en illusion, en föreställning skapad genom marknadsföring, att ekologiska livsmedel är bättre eller högklassigare (t.ex. till smaken) än konventionella produkter och att ekoproduktion framställs som problemfri. Ekogårdarnas verksamhet kritiserar också bland konventionella producenter som anser att ekogårdarna borde kontrolleras ännu noggrannare än de nu görs; man misstänker att ekogårdarnas produkter inte är så rena och ekoproducenterna sägs sprida ogräs till grannarnas åkrar. Ekoproduktion betraktas också som en liten krets "gycklande", som i något skede kommer att dö ut på samma sätt som förbigående modedefenomen.

Enligt ekoproducenterna själva anses försäljning och produktion av ekologiska livsmedel vara mycket lönsamt och rätt så friktionsfritt. Ändå vill man utveckla marknadsföringen och öka exporten. Gårdarna sinsemellan önskas också mer nätverkande och kunskapsutbyte, kamratstöd och utökande av handeln. De producenter som inte ser ekoproduktion som ett alternativ för dem själva ifrågasätter i huvudsak ekoproduktionens lönsamhet, den arbetsmängd som krävs och rationaliteten i hela ekomatfilosofin.

³ Stödsökanden eller stödsökandens make får inte ha fyllt 65 år året innan avtalsperioden inleds.

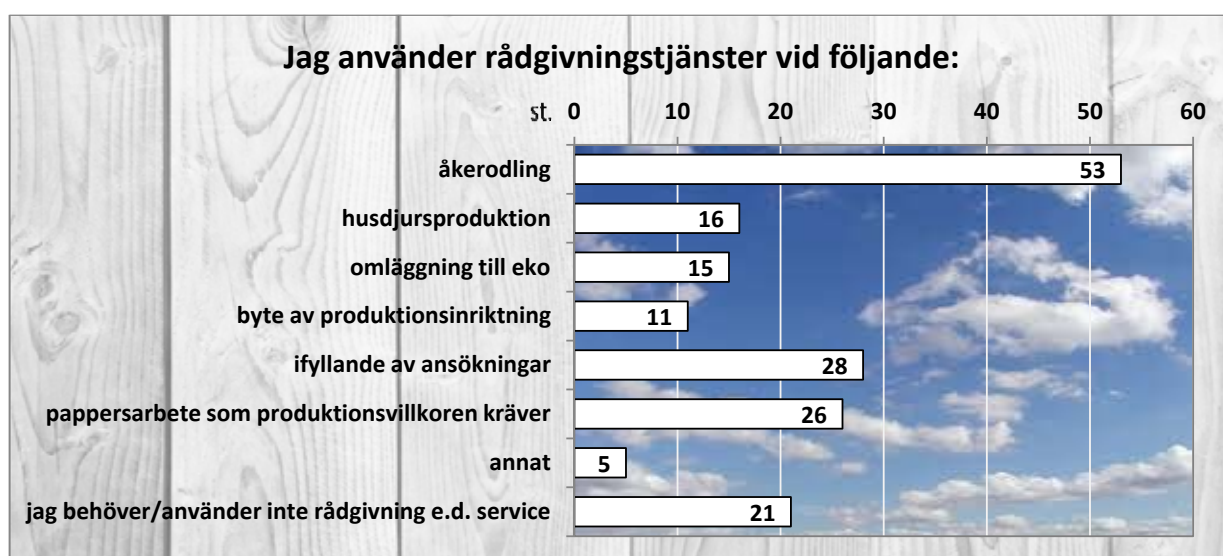
De största informationsbehovet gäller produktionsmetoder och kulturväxter

På frågan om när de använder rådgivningstjänster svarade de flesta producenter produktionsrådgivning gällande åkerodling (30 % av dem som besvarade frågan), vilket var väntat då 65 % av svararna odlar jordbruksgrödor. I de flesta svaren nämndes Pro Agria och ELY-centralen som rådgivningsproducent. Man hade också anlitat Eviras, Finska Hushållningssällskapet och MTK:s tjänster. Rådgivning får man också av privata ekoexperter. Experthjälp har också använts för att sköta det pappersarbete som produktionsvillkoren kräver och för att fylla i ansökningar. I dessa frågor fick man rådgivning närmast av Pro Agria och ELY-centralen samt av privatpersoner. Av dem som besvarade frågan hade 12 % inte använt några rådgivningstjänster alls. De som lagt om till ekoproduktion har i huvudsak fått råd av MTK, ProAgria och ELY-centralen. För de svenskspråkiga ekoproducenterna är Finska Hushållningssällskapet en viktig experttjänst utöver de ovan nämnda. För ifyllande av

ansökningar har man också fått hjälp av privata företag och aktörer som inte definierats närmare.

I grafen nedan visas fördelningen av rådgivningstjänsternas användning.

Som följande fick producenterna frågan om vilka delområden av ekoproduktionen som de behöver mer information om. Enligt svaren behövs mer information till största delen om jordbruksgrödor och -sorter, produktionsmetoder, stöd- och produktionsvillkor samt maskiner och anläggningar. Rådgivningstjänsterna är av stor betydelse för ekoproducenterna, för endast få, dvs. 2 %, tycker att de inte behöver några rådgivningstjänster. I den procentfördelning som gäller bedömning av informationsbehovet kan man skönja en mindre variation mellan könen. Manliga producenter vill ha mer information om bokföring, medan kvinnorna vill ha mer information om maskiner och anläggningar.

Användning av rådgivningstjänster (Direkt fördelning N=107)

I diagrammet nedan visas hela procentfördelningen angående behov av källa för ytterligare information.

En procentfördelning på mindre än fem procent fick följande delområden för informationssökning: den ekologiska produktionens miljöeffekter, jordbruksbokföring, stödansökning, animalieproduktionsdjurens välbefinnande, binärningar och egenkontroll. Utöver de givna alternativen berättade svararna i fälten för fritt formulerade svar att de önskar mer information som gäller ekoproduktion om förutom de ovan nämnda delområdena också växtskydd, möjligheterna med ekoproduktion inom Europeiska unionen, minskning av byråkratin, ekoproduktionens inverkan på djur och människor samt om växthusodling. All information som finns tillgänglig om ekoproduktion verkar intressera svararna.

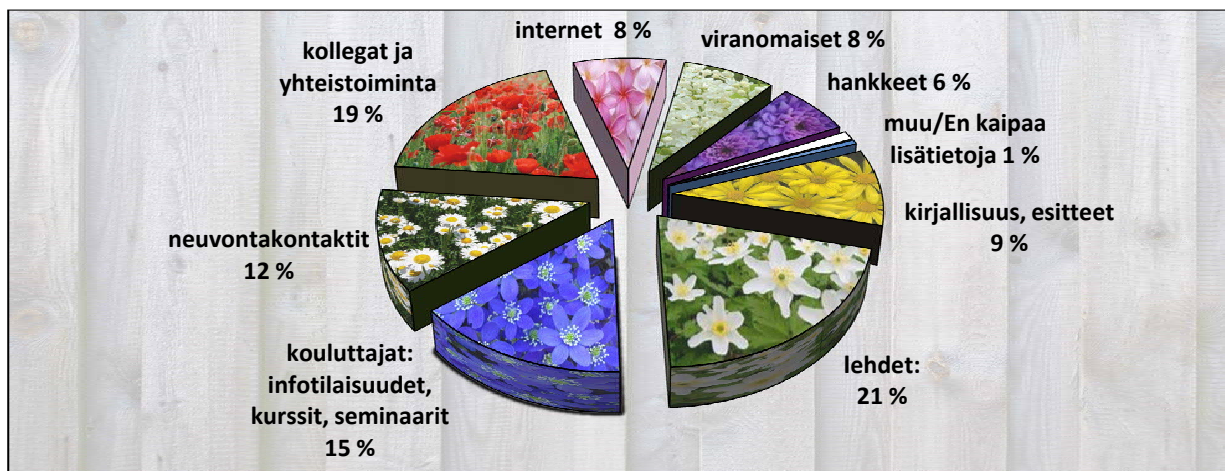
Som följande ville man veta vilka källor som ekoproducenterna utnyttjar när de söker information om ekologisk produktion. Det är populärt att med hjälp av olika sökmotorer söka på Internet på olika webbplatser enligt ämne och behov. Webbplatser som nämns är www.agronet.fi och www.luomu.fi samt Eviras och ELY-centralens ekosidor. De svenskspråkiga produ-

centerna använder förutom de ovan nämnda också www.ekon.fi:s Odlarbrev; (Ekoprojekt för Svenskfinland). Även på diskussionsspalter hittas behövlig information och en del använder också utländska informationskällor på Internet.

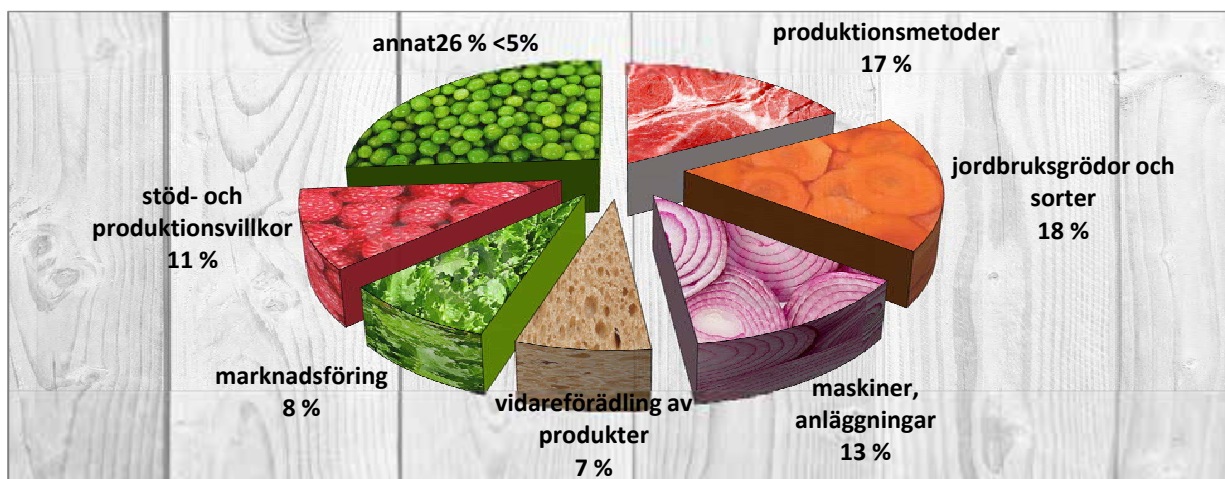
Av svarama sökte 6 % information via projekt (t.ex. Luomuvakka-projektets meddelanden). Direkt rådgivning föredrogs av 12 % av svarama. Direkt rådgivning omfattar bl.a. kontakt med sakkunniga vid olika myndigheter och rådgivningstjänster samt rådgivarnas gårdsbesök.

Informationskällornas fördelning visas i sin helhet med diagrammet längst ner.

De viktigaste källorna för informationssökning är emellertid inhemska och utländska tidningar och publikationer, t.ex. Maaseudun Tulevaisuus, Luomulehti och Landsbygdens folk. Vid sidan av dem är ändå andra ekoproducenter och samarbetet mellan producenterna de viktigaste informationskanalerna. Av svarens syns särskilt tydligt att stöd av andra producenter, verksamheten inom producenternas samarbetsnätverk och kollegialitet är av mycket stor betydelse. Det behandlas närmare i slutet av kapitel sex.

Källor för informationssökning (%-fördelning)

Behov av mer information och rådgivning (%-fördelning)

”Sunt förnuft och smidig service”

Som följande ombads svararna utvärdera hur kontroll- och tillståndsärenden för ekoproduktion sköts i Egentliga Finland enligt skalan 1 - 5 (1 står för dåligt eller hjälpligt och 5 för berömligt eller utmärkt vitsord). På basis av iakttagelserna har svararna mycket goda erfarenheter av förfarandet för kontroll av ekoproduktionen och kontrollerna upplevs som nödvändiga. Medeltalet för alla svar som anger kvaliteten på kontrollerna är över 3,8/5 dvs. det totala vitsordet är bra. Kontrollerna utförs utan att störa arbetena på gården. Ekokontrollernas förlopp och kontrollanternas flexibla förhållningssätt fick i regel vitsordet bra. Kontrollanternas sägs också informera producenterna tillräckligt tydligt om kontrollens slutresultat.

Vid kvalitetsutvärderingen betygsattes förutom hur tydlig och konkret kontrollen var och dess stämning också yrkeskunskapen hos inspektörerna, som alla också fick goda vitsord. Man förhåller sig mycket positivt till inspektörerna och deras besök och relationen till inspektörerna beskrivs ofta som förtrolig och baserad på förtroende. Speciellt inspektörernas praktiska erfarenhet och kännedom om ekoproduktion värdesätts högt. Man upplever att producenter och inspektörer arbetar för samma sak, dvs. det finska jordbruket, även om kontrollen ibland kan kännas som att man hänger upp sig på detaljer mitt i det brådskande arbetet på gården. Ändå är kontrollbesöket ett nyttigt och positivt interaktionstillfälle, där man också utbyter know-how och känner ansvar för sina egna produkters kvalitetssäkring:

”Ur odlarens synvinkel är kontrollen också viktig på grund av möjligheten att få rådgivning, då inspektörerna själva har varit ekoodlare. För odlaren skulle det kännas verkligen främmande, tvivelaktigt och onödigt, om inspektören bara skulle ha fått sin kunskap ur böcker. Eftersom kontrollen även under min tid redan har gjorts 8 gånger på gården, så upprepar de sig

visserligen på grund av pappren, men då ger årets grödor och delandet av observationer ett intressant tillägg och gör kontrollen meningsfull för odlaren. Kontrollen i sin helhet är viktig och verkligen nödvändig för produktionsinriktningens anseende och därför bör den hålla hög nivå”. (ekoproducent, kvinna 30-49 år)

Också ELY-centralens förfarande för kontrollbeslut och tillstånd utvärderades med samma skala för kvalitetsskillnader som själva kontrollerna. Man önskade att de kontrollbeslut som görs på basis av ekokontrollen skulle komma snabbare från ELY-centralen till producenten, för producenternas vitsord för hur snabbt beslutet kom var något lägre än medeltalet (2,99). Ofta har man varit tvungen att vänta länge på beslut och handlingar och det kan göra producenten osäker:

”Jag anser att beslutet borde vara producenten tillhanda innan odlingen inleds för att inte tala om före ekokontrollen. Under förra våren-sommaren gjordes 3 ekokontroller på vår gård. Besluten och protokollen kom först efter flera månader.”(ekoproducent, man 30-49 år)

ELY-centralens tjänstemän anses vara sakliga och förnuftiga och det går bra att utträtta ärenden med dem. I de öppna svaren får ELY-centralens aktörer beröm för att de är jordnära och tjänstvilliga. Man ställer sig förstående till tjänstemännens arbete och att det i deras arbete kan uppstå brådskande och besvärliga situationer. I flera öppna svar beskrivs ELY-centralens service med orden ”saklig, inget gnäll, utomordentlig serviceattityd” och i den kritik som riktas mot byråkratin förstår man att lagstiftningen ändå är bindande för alla parter:

”Personernas arbetsmängd är säkert stor [i ELY-centralen] och därför är det ibland svårt att få tag på dem. Men när man får det, så får man lön för mödan. Vänlig, flexibel (om ekokraven tillåter) och saklig service.”(ekoproducent, man 30-49 år)

Endast en svarare erfor att tjänstemannens tillgänglighet lämnade en del att önska. Alla andra ansåg att det var lätt att få tag på tjänstemännen. Kritiken riktas för det mesta till andra myndigheter än ELY-centralen.

"Inget att klaga på när det gäller ELY-centralens ekofolks verksamhet. Däremot har det t.ex. från Mavi kommit helt obegripliga saker som ELY-centralens folk är tvungna att föra vidare till odlarna. Här har många säkert svårt att skilja på äpplen och päron och kan skälla på ELY-centralens tjänstemän även om den egentliga orsaken finns någon annanstans! (...)"(ekoproducent, man, 30-49 år)

I kapitel sex berättas närmare om kritiken mot myndigheterna. På frågan om vad producenterna tycker om att det i regel är samma personer som fattar beslut om kontrollen av och avtalet om den ekologiska produktionen svarade de flesta att det enbart är en positiv sak. Alla ekohandläggares intresse för producenternas ärenden och ekoproduktion väcker ekoproducenternas förtroende för kontrollförfarandets ändamålsenlighet:

"Det märks att ELY-centralerna jobbar med jordbrukare. Där är de ännu artiga och förnuftiga."(ekoproducent, man 30-49 år)

Enligt de svenskspråkiga producenterna kunde ekohandläggarnas kunskaper i svenska vara bättre, även om ärendena som sådana ändå kunnat uträttas fullt ut. Dessutom önskade man att det vid ämbetsverket skulle finns någon som kan ge producenterna råd på svenska när det behövs.

Rådgivning och personligare kontakt mellan myndigheterna och producenterna ansikte mot ansikte önskades visserligen också på finska. Telefonrådgivning värdesätts bland svararna eftersom ett samtal som förs direkt mellan människor är en tydligare och mänskligare kommunikationsform än att fylla i officiella blanketter. Ofta kan man i telefon utträta sitt ärende helt och hållet då man kan diskutera med tjänstemännen om frågor som uppstår och problem. Att fylla i blanketter känns ibland också jobbigt, stelt, byråkratiskt och tidskrävande.

I de öppna svaren gavs det mest kritik till byråkratin och det ökande pappersarbetet som tar tid från de

egentliga arbetena på gården. Å andra sidan hålls pappren i skick och ordning då man på grund av kontrollerna måste gå genom dem nu och då. I väldigt många svar kritiserades de höga prisen³ på kontrollförfarandet och tillstånden och dessutom ännu skilt det långsamma tillståndsförfarandet, speciellt för undantagstillstånd. Man önskade att besluten skulle komma senast två veckor efter att ansökan inlämnats. Enligt vissa svarare orsakar beslutets fördröjning ovisshet.

Man önskar också att blanketterna skulle ha ett tydligare språk som är lättare att förstå och att tillståndsförfarandet överlag skulle gå snabbare. Speciellt undantagstillståndet sägs ibland dröja så länge att producenten måste börja med sådden innan tillståndet kommer. De svarare som idkat ekoproduktion i flera år ansåg att kontrollbesöken⁴ görs för ofta. På några svarares gårdar görs också flera andra kontrollbesök och det gör producenten frustrerad. Några svarare tyckte att för deras del skulle det räcka att ekoproduktionen följs upp mera sällan, ifall det vid tidigare kontroller på gården inte har framkommit några problem.

Kontrollen på ekogårdarna ska i regel göras före utgången av varje år, antingen under vegetationsperioden eller vid någon annan tidpunkt. I diagrammet på nästa sida kan man jämföra kontrolltidpunktens lämplighet ur aktörens synvinkel.

För de flesta producenterna passar det att ha kontrollen under vegetationsperioden, för det ansåg 37 % av svararna. Tidpunkten för kontrollen har varit olämplig för var fjärde svarare, men då har man kommit överens med inspektören om en lämpligare tidpunkt. 11 % av svararna anser att kontrollens tidpunkt inte har någon betydelse. Endast en svarare tyckte att kontrollen störde gårdens verksamhet på grund av tidpunkten.

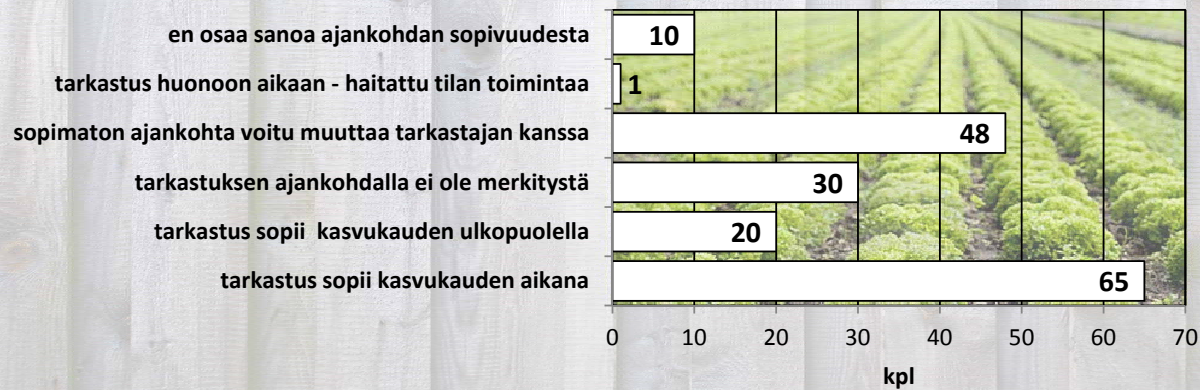
Man ser också överlappningar och motstridigheter i de olika myndigheternas verksamhet, men i regel förhåller man sig mycket positivt till kontrollförfarandet. En del av svararna kunde ändå inte utvärdera kontrollerna alls, eftersom det ännu inte hade gjorts någon ekokontroll på gården eller så håller man på svarens gård just på att lägga om eller har just lagt om till ekologisk produktion.

³ T.ex. behandlingen av ansökan om att bli införd i ekoregistret kostar 108,00 € och tillstånd att använda konventionellt foder 101,00 €. Källa: Jord- och skogsbruksministeriets förordning 1056/2012

⁴ Sådana kontroller är bl.a. granskningar som hänför sig till övervakningen av stödvillkoren.

Luomutarkastuksen ajankohdasta olen sitä mieltä, että...

Lämpilg tidpunkt för ekokontrollen (Direkt fördelning N = 122)

Vilja att förbättra samarbetet och de allmänna verksamhetsbetingelserna

Till sist ombads producenterna också kommentera ekoproduktionen och föreslå utvecklingsåtgärder för myndigheterna, handeln samt rådgivningen och ekoproducenternas intressebevakning i allmänhet. En allmän iakttagelse på basis av svaren är att ekologiskt lantbruk betraktas som en hållbar lantbruksform och man vill ha med fler producenter och samarbetspartner. Ekoproducenterna är övertygade om ekolivsmedlens höga kvalitet och skulle gärna se en ökning av både ekoproduktionen och konsumenternas medvetenhet om mat. Enligt svaren kunde man göra ekoodlingen ännu mer känd hos konventionella odlare och ge dem ett uppmanande exempel på fördelarna med ekoproduktion. För konsumenterna i sin tur vill man presentera gårdens produktionsmetoder och matens ursprung. Man är också intresserad av att utveckla produkterna och föra in nya sorter på marknaden.

Jämfört med utländska ekolivsmedel anses den inhemska ekoproduktionen vara renare och produktionen mer tillförlitlig. Enligt en svarare kan man inte vara helt säker på de utländska produkternas ursprung och nivån på kontrollen. Finsk ekoodling anses vara oproportionellt dyr i förhållande till den övriga europeiska ekoodlingen bland annat därför att grönsaksfröna här kostar tjugo gånger mer än i det övriga Europa. I de öppna svaren kritiserar också ofta marknaden för ekologiskt spannmålsutsäde för sin stelhet och prisnivå. Vissa producenter anser att den myndighetsreglerade fröhandeln inte alls främjar den ekologiska produktionen - vissa svarare upplever att dess stelhet direkt bromsar ekoproduktionen. Det föreslås att stöden för ekoproduktion skulle bindas till mängden producerade livsmedel och inte t.ex. till odlingsarealerna. Bristerna i branschens lagstiftning och definitioner anses vara orättvisa för den finländska ekoproducenten ur både ekoproducenternas och de konventionella producenternas synvinkel:

"Förutsättningarna för ekologisk produktion skulle bli betydligt bättre, om man inom EU kunde fastställa vad som är ekologiskt och vad som inte är det. Nu kan de ekoprodukter som kommer från Europa i praktiken vara producerade på samma sätt som vår konventionella produktion."(idkare av konventionellt lantbruk)

På grund av skillnaderna i hur ekologiska produkter och konventionella livsmedel definieras internationellt eller på grund av oklarheten kring det är producenterna bekymrade över vad som i själva verket säljs till konsumenten under namnet ekologisk produkt, för den kontroll och de definitioner som gäller utländska livsmedel anses inte vara lika tillförlitliga som i Finland. Överlag efterlyser man en tydligare lagstiftning för branschen.

MTK och Evira får kritik för att inte satsa tillräckligt eller på allvar på att utveckla den ekologiska produktionen. Organisationerna antas satsa mer på att utveckla den konventionella produktionen. I producentens realvärld känns Evira som en alltför avlägsen eller anonym institution som inte förstår sig lika bra på ekoproducentens verklighet som de myndigheter som för en direkt och ömsesidig dialog med producenterna. Vissa svarare anser att som kontrollmyndighet är Eviras verksamhet onödig och ineffektiv. Man önskar att Evira skulle ha ett bättre samarbete med de övriga ekoaktörerna. Ett sådant samarbete skulle säkerställa bl.a. att man bättre undviker överlappningar och att informationen i producenternas ärenden går bättre fram mellan myndigheterna och olika ekoaktörer. Flera svarare har en mycket klar syn på och åsikt om ekoproduktionens realiteter, förutsättningar och förbättringsmöjligheter:

"(...)I dessa förhållanden är det vansinne att börja konkurrera om basspannmål med de europeiska odlarna. Det borde var och en förstå och sluta gnälla om olönsamhet. Vi har redan bra exempel, bl.a. de krydd-

växter som gynnas av Nordens ljus eller t.ex. produktion av kinakålsfrön. Man borde bara söka möjligheter tillsammans och också nya produkter enligt efterfrågan.” (ekoproducent, kvinna 30-49 år)

För producenten är det viktigt att vid behov kunna få rådgivning och nå myndigheten. Det är också viktigt att myndigheterna talar samma språk som producenterna. Det blir lättare att uträtta ärendena om ekomyndigheten ser på frågorna och problemen ur samma synvinkel som ekoproducenterna och om myndigheten eller tjänstemannen har egen erfarenhet av att vara ekoproducent. Att uträtta ett tjänsteärende känns då också som att få stöd av en kollega: situationen är positiv trots dess officiella natur och tjänsteärendet kan uträttas i en anda av ömsesidigt samförstånd. Det väcker förtroende hos alla parter.

Flera ekoproducenter lyfte i de fritt formulerade svaren fram just begreppet förtroende⁵. Förtroende är en tilläggsresurs i sådana nätverk där dess medlemmar - såväl inofficiella (här producenterna) som officiella aktörer (myndigheter och organisationer) - förstår och uppskattar varandra och har ett gemensamt mål, i detta fall högklassiga och rena livsmedel samt ett hållbart lantbruk. Förtroende betraktas som en viktig beståndsdel i det sociala kapitalet⁷ i sociala samarbetsnätverk där nätverkets medlemmar arbetar för ett gemensamt intresse och en gemensam sak.

Förtroende avser också de förväntningar som nätverkets medlem motsvarar i sin egen roll. Av detta material framgår att både producenterna och myndigheterna har vissa förväntningar på varandra. Producenten känner ett större förtroende om myndigheten kan ge råd och samarbeta och inte bara ensidigt utöva kontroll ovanifrån, vilket upplevs som ett något motbjudande och klart negativt tillägg i de vardagliga obligatoriska arbetena och svårigheterna.

Ett positivt socialt kapital ökar kapaciteten och effektiviteten ekonomiskt. Producenternas vilja att tillsammans lösa problem är en resurs som har sitt ursprung i förtroendet och som samtidigt utgör en direkt konsumtionsnytta. Det uppstår inget förtroende om

nätverkets medlem är anonym, så det lokala och personliga kontakter är viktiga element om man vill skapa ett förtroende. Producenten vill att man ska lita på deras arbete och på att gårdens produkter håller hög kvalitet och är ekologiskt odlade. Samtidigt förväntar sig producenten att också myndigheterna och de övriga ekoaktörerna ska arbeta för producenten och de gemensamma målen.

Ett högt förtroende sägs minska de s.k. transaktionskostnaderna och de ansträngningar som krävs för att nå samförstånd och ingå avtal, eftersom förtroendet underlättar informationen mellan individerna och i hela samarbetsnätverket. En viktig observation som gjordes på basis av denna enkät är att samarbetet inom ekonätverket genererar ett positivt socialt kapital och producenten har en klar bild av hur det lyckas på bästa sätt. För en sedvanlig ekoproducent riktar sig förtroendet också till de formella, officiella medlemmarna i nätverket, dvs. kontroll- och tillståndsmyndigheterna, ifall de har en personlig kontakt med producenten och förstår samarbetets betydelse:

”Sunt förnuft och smidig service [vid ELY-centrals enhet för landsbygdstjänster]. Odlaren är inte en ”undersåte” utan i själva verket är det myndigheterna som på sätt och vis arbetar i ett serviceyrke. Genom samarbete når man säkert ett bättre slutresultat. Det går båda vägarna förstås, när det är fråga om kontakt mellan människor (...) Vi gör arbetet hellre tillsammans, det är på alla sätt mer lönsamt och roligare också” (ekoproducent, kvinna 30-49 år)

⁵ Bl.a. Ilmonen, Kaj (2000): ”Sosiaalinen pääoma ja luottamus” Jyväskylän universitet

⁶ Begreppet kapital har utvidgats av sociologer såsom Pierre Bourdieu, James S. Coleman och Robert D. Putnam. Olika former av socialt kapital är bl.a. kulturellt och mentalt kapital.

FÖLJEBREV

Ekoenkät 2013

Bästa mottagare,

myndigheter, rådgivare och lantbruksproducenter i Egentliga Finland samarbetar intensivt för att förbättra förutsättningarna för ekologisk produktion och öka kännedomen om produktionssättet. Närings-, trafik- och miljöcentralen har två ekohandläggare, ProAgria Länsi-Suomi har tre ekorådgivare och Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK i Egentliga Finland har det pågående projektet Luomuvakka.

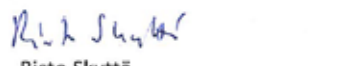
Med denna enkät samlar vi in synpunkter på våra tjänster och kartlägger ekoproducenternas tankar om förändringarna i omvärlden. Den avgiftsbelagda produktionskontroll som ska göras varje år gäller alla som omfattas av ekotillsynen, och nu är det dags att dela ut ris och ros om du inte gjort det tidigare. Vi önskar också att enkäten ska hjälpa oss att utveckla rådgivning, utbildning och information i rätt riktning. Svaren behandlas absolut konfidentiellt, så du kan göra din röst hörd helt tryggt.

Vi ber dig vänligen avsätta lite av din tid för att besvara vår enkät senast 1.3.2013. Du kan skicka enkäten till oss i det bifogade returkuvertet. Enkäten kan också besvaras elektroniskt på adressen: www.mtk.fi/luomuvakka. Den elektroniska enkäten är på finska.

Ett varmt tack för alla synpunkter!

Paavo Myllymäki
Verksamhetsledare
MTK-Varsinais-Suomi

Timo Junnila
Verkställande direktör
ProAgria Länsi-Suomi

Risto Skyttä
Enhetschef
Närings-, trafik- och miljöcentralen
i Egentliga Finland

Ytterligare upplysningar ges av:

Tiina Katila, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland, tfn 040 7277262

Ekorådgivare Heikki Ajosenpää, ProAgria Länsi-Suomi, tfn 050 60258

Projektledare Sari Raimoranta, MTK-Varsinais-Suomi, tfn 040 5010700

Ekoenkät 2013

Intresset för ekologisk produktion

- jag kommer att fortsätta med ekologisk produktion
- jag håller på/har bestämt mig för att lägga om till eko
- jag är intresserad av eko/överväger en omläggning
- jag ämnar gå/har gått tillbaka till konventionell produktion
- jag ämnar fortsätta med konventionell produktion

Svararens kön

- man
- kvinna

Svararens ålder

- 18 - 29
- 30 - 49
- 50 -65
- över 65

Jordbrukets sysselsättande karaktär

- huvudsyssla
- bisyssla

Storleken på svararens gård

- högst 10 hektar
- 10 - 50 ha
- 50 - 100 ha
- över 100 ha

Har ni någon som tar över er gård?

- ja
- nej
- saken är inte aktuell

Vilka är de bästa och effektivaste sätten att få information om ekologisk produktion?

- Litteratur: böcker, broschyrer
- Tidningar: Maaseudun Tulevaisuus, Luomulehti, Landsbygdens Folk, Trädgårdsnytt, Ekologiskt Lantbruk el.dyl
- Utbildare: informationsmöten, kurser, seminarier
- Rådgivning: direkt kontakt, gårdsbesök
- Kollegor: samsarbetsgrupper (Pellonpiennar-evenemang), utflykter, samsarbete mellan gårdarna
- Internet: vilka webbplatser?
_____
- Myndigheter: direkt kontakt, Eviras odlarbrev
- Projekt: Luomuvakka-projektets e-brev el.dyl.
- Annat, vad?
_____
- Jag behöver inte mer information

Vilka ämnen behöver du mer information om?

- den ekologiska produktionens miljöeffekter
- produktionsmetoder
- jordbruksgrödor och sorter
- maskiner, anläggningar
- vidareförädling av produkter
- marknadsföringens möjligheter
- jordbruksbokföring

- stöd- och produktionsvillkor
- stödansökning
- animalieproduktionsdjurens välbefinnande
- binäringar, t.ex. ekoturism
- egenkontroll
- annat, vad?
- _____
- jag behöver inte mer information

Användning av service

Vilken service använder du/önskar du fanns tillgänglig? Skriv också in serviceproducenten i textfältet (Evira, ELY, ProAgria, MTK, Åbolands svenska lantbruksproducentförbund, Finska Hushållningssällskapet, privat rådgivare...) eller specificera på annat sätt.

- produktionsrådgivning gällande åkerodling
- rådgivning gällande husdjursproduktion
- rådgivning gällande omläggning till eko
- rådgivning gällande byte av produktionsinriktning
- ifyllande av ansökningar
- pappersarbete som produktionsvillkoren kräver
- annat, vad?
- _____
- jag behöver inte rådgivning eller annan dylik service

Kontroll av den ekologiska produktionen på er gård

Vilken produktionsinriktning kontrollerades på er gård? Du kan välja flera alternativ.

- odling av åkergrödor
- odling av åkergrödor (utöver det har gården också konventionella djur)
- husdjursproduktion
- växthusproduktion

- livsmedelstillverkningen med låg förädlingsgrad
- något annat
- vi omfattas inte av ekotillsynen (ännu)

Produktionskontrollens tidpunkt

Numera ska produktionskontrollerna i regel göras före årets slut och därför görs en del av kontrollerna utanför vegetationsperioden. En kontroll som görs under vegetationsperioden kan innehålla mer dialog, men kan också vara besvärlig då den infaller under den brådaste arbetstiden. Vilken tidpunkt tycker du är bättre och har inspektörerna varit förstående om den föreslagna tidpunkten inte har passat?

- kontroll under vegetationsperioden
- kontroll utanför vegetationsperioden
- kontrollens tidpunkt har ingen betydelse
- en olämplig tidpunkt har kunnat ändras av inspektören
- kontrollen gjordes vid en dålig tidpunkt och störde därför gårdens verksamhet
- jag kan inte säga

Utvärdering av produktionskontrollen

Hur har produktionskontrollerna förlöpt på er gård och kan ni tolka de dokument som hör samman med kontrollen? 1= dålig eller hjälplig, 2= nöjaktig, 3 = jag kan inte säga, 4 = bra 5 = berömlig eller utmärkt

	1	2	3	4	5
De uppgifter och anvisningar som gällde kontrollen och som gavs i samband med förhandsmeddelandet var	○	○	○	○	○
Mina egna förberedelser inför kontrollen var (t.ex. att använda självvärderingsblanketten eller ta fram behövliga dokument)	○	○	○	○	○
Ekoinspektören anlände på överenskommen tid	○	○	○	○	○
Ekoinspektörens yrkeskunskap och sakkännedom var	○	○	○	○	○
Ekokontrollen var tydlig och konkret	○	○	○	○	○
Stämningen under kontrollen var	○	○	○	○	○
Ekoinspektören berättade tillräckligt utförligt om kontrollens slutresultat	○	○	○	○	○
Inspektörens protokoll över kontrollen var lätt att förstå	○	○	○	○	○
Närings-, trafik- och miljöcentralens beslut gällande kontrollen var lätt att förstå	○	○	○	○	○

Närings-, trafik- och miljöcentralens beslut gällande kontrollen kom utan dröjsmål ○○○○○

Närings-, trafik- och miljöcentralens beslut om undantagstillstånd (t.ex. för utsäde) var lätt att förstå ○○○○○

Kommentera de ovan nämnda punkterna eller berätta hur du skulle utveckla ekokontrollen (statlig kontrollinstans eller privata, kontroll varje år eller mer sällan, grunder osv.)

Försäljningen av mina ekoprodukter går

- lätt: efterfrågan överskrider utbudet
- rätt så friktionsfritt och lönsamt
- rätt så friktionsfritt men priset är lågt
- arbetsamt eller olönsamt
- jag kan inte säga

Samarbetsmöjligheter

	jag är med	jag vill delta, men känner inte till verksamheten	jag är inte intresserad
foderhandel mellan gårdarna	☐	☐	☐
entreprenad mellan gårdarna	☐	☐	☐
regional odlargrupp med inläringssyfte	☐	☐	☐
regional odlargrupp för köp av produktionsinsatser/försäljning av produkter	☐	☐	☐

Utvärdering av ekohandläggarna vid Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland

Ekohandläggarna vid Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland är Erkki Aro och Eila Strang 1= dålig eller hjälplig, 2= nöjaktig, 3 = jag kan inte säga, 4 = bra 5 = berömlig eller utmärkt

	1	2	3	4	5
flexibel	○	○	○	○	○
snabb	○	○	○	○	○
tillgänglig	○	○	○	○	○
hjälpssam / tjänstvillig	○	○	○	○	○
sakkunnig / yrkeskunnig	○	○	○	○	○
förfaringssättet, där samma personer fattar beslut om kontrollen av och avtalet om den ekologiska produktionen	○	○	○	○	○
service på svenska	○	○	○	○	○

Ris och ros till närings-, trafik- och miljöcentralens verksamhet i ekofrågor

---

Mest välgående orsaken till att ekologisk produktion inte är ett alternativ på min gård:

- konventionell produktion är lönsammare
- konventionell produktion är lättare
- konventionell produktion ger bättre kvalitet på mina produkter
- jag har inte tid eller intresse för att lära mig nya saker (t.ex. odlingsmetoder eller stödvillkor)
- jag vill inte ha ogräs på mina åkrar
- jag tycker inte att ekoproduktion är miljövänlig
- mina åkrar/grödor lämpar sig inte för ekoproduktion
- jag håller på att lägga ner produktionen
- någon annan orsak, vilken/vilka

_____

Kommentarer och förslag till ekobranschens aktörer (myndigheter, rådgivare, intressebevakning, odlare, handeln etc.)

PRESENTATIONSBLAD

Publikationens serie och nummer Rapporter 101/2013				
Ansvarsområde Närings-, arbetskraft, kompetens och kultur				
Författare Taina Kuokkanen (red.)		Publiceringsdatum Oktober 2013		
		Utgivare / Förläggare Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland		
		Projektets finansiär/uppdragsgivare Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland		
Publikationens titel Luomukysely 2013 Varsinais-Suomen luomutuottajat liputtavat laadun ja yhteistyön puolesta (Ekoänket 2013 Ekoproducenterna i Egentliga Finland flaggar för kvalitet och samarbete)				
Sammandrag <p>MTK – Varsinais-Suomi, Egentliga Finlands ELY-centrals enhet för landsbygdstjänster samt ProAgria Länsi-Suomi skickade i början av 2013 till regionens lantbruksproducenter en enkät för att klarlägga ekoproducenternas synpunkter på rådgivnings- och myndighetsförfarandet i syfte att vidareutveckla verksamhetsbetingelserna för ekoproduktion. Enkäten var nyttig för man fick många förslag till förbättringsmöjligheter och sätt att utveckla samarbetsformerna. Det gavs rikligt med respons på kundservicens och myndighetsförfarandets kvalitet.</p> <p>Enligt denna enkät ligger fokus för förutsättningarna att utveckla ekoproduktionen särskilt på informations spridning och informationsutbyte, marknadsföring och rådgivningstjänster samt förtydligande av myndighetsförfarandena. Inom samarbetsnätverket för ekoproduktion har förtroende en stor betydelse. Det skapar positiva och värdefulla resurser i form av socialt kapital och gagnar utvecklingen av den ekologiska produktionen i allmänhet och samarbetet mellan olika ekoaktörer. Ekoproducenternas centrala strävan är att arbeta för det finska jordbrukets bästa tillsammans med sakkunniga och myndigheter samt producera så högklassiga och rena livsmedel som möjligt för konsumenterna, skapa ett hållbart jordbruk samt göra konsumenterna medvetna om matens ursprung och kvalitet.</p>				
Nyckelord (enligt Allärs) Eko, ekokontroll, rådgivningstjänster, information, samarbete, lokal, förtroende				
ISBN (tryckt)	ISBN (PDF) 978-952-257-884-6	ISSN-L 2242-2846	ISSN (tryckt)	ISSN (webbpublikation) 2242-2854
www www.ely-centralen.fi/publikationer www.doria.fi		URN URN:ISBN:978-952-257-884-6		Språk Finska
				Sidantal 24
Beställningar Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland, PB 523, 20101Åbo, tel. 0295 022 500 (växel).				
Förläggningsort och datum Åbo 2013			Tryckeri	

Julkaisusarjan nimi ja numero Raportteja 101/2013				
Vastuualue Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri				
Tekijät Taina Kuokkanen (toim.)		Julkaisu-aika Lokakuu 2013		
		Kustantaja /Julkaisija Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus		
		Hankkeen rahoittaja / toimeksiantaja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus		
Julkaisun nimi Luomukysely 2013 Varsinais-Suomen luomutuottajat liputtavat laadun ja yhteistyön puolesta (Ekoänket 2013 Ekoproducenterna i Egentliga Finland flaggar för kvalitet och samarbete)				
Tiivistelmä <p>MTK – Varsinais-Suomi, Varsinais-Suomen ELY- keskuksen maaseutupalvelut - yksikkö sekä ProAgria Länsi-Suomi toteuttivat vuonna 2013 alussa alueen maataloustuottajille suunnatun luonnonmukaista tuotantoa koskevan kyselyn, jolla selvitettiin luomutuottajien näkemyksiä neuvonta- ja viranomaismenettelyistä luomutuotannon toimintaedellytysten edelleen kehittämiseksi. Kysely osoittautui tarpeelliseksi, sillä parannusmahdollisuuksia ja yhteistoimintamuotojen kehittämistä esitettiin aktiivisesti. Palautetta asiakaspalvelun ja viranomaismenettelyn laadusta annettiin runsaasti.</p> <p>Luomutuotannon kehittämisedellytysten painopisteet ovat tämän kyselyn perusteella erityisesti tiedon ja vertaistiedon jakamisessa, markkinoinnissa ja neuvontapalveluissa sekä viranomaismenettelyjen selkeyttämisessä. Luomuyhteistyöverkostossa suuri merkitys on luottamuksella, joka luo myönteisiä ja rahanarvoisia sosiaalisia pääomaresursseja ja hyödyttää luonnonmukaisen tuotannon kehitystä yleisesti ja eri luomutoimijoiden välistä yhteistyötä. Luomutuottajien keskeinen pyrkimys on toimia suomalaisen maatalouden parhaaksi yhdessä asiantuntijoiden ja viranomaisten kanssa, sekä tuottaa kuluttajille mahdollisimman laadukkaita ja puhtaita elintarvikkeita, luoda kestävää maataloutta sekä edistää kuluttajien ruokatietoisuutta.</p>				
Asiasanat (YSA:n mukaan) Luomu, luomutarkastus, neuvontapalvelut, tiedottaminen, yhteistoiminta, paikallisuus, luottamus				
ISBN (Painettu)	ISBN (PDF) 978-952-257-884-6	ISSN-L 2242-2846	ISSN (painettu)	ISSN (verkkopainettu) 2242-2854
www www.ely-keskus.fi/julkaisut www.doria.fi		URN URN:ISBN:978-952-257-884-6		Kieli Suomi
Sivumäärä 24				
Julkaisun tilaukset Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, PL 523, 20101 Turku, puh. 0295 022 500 (vaihe).				
Kustannuspaikka ja -aika Turku 2013		Painotalo		

RAPPORTER 101 | 2013
EKOENKÄT 2013
EKOPRODUCENTERNA I EGENTLIGA FINLAND FLAGGAR FÖR
KVALITET OCH SAMARBETE

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland

ISBN 978-952-257-884-6 (PDF)

ISSN-L 2242-2846

ISSN 2242-2854 (webbpublikation)

URN:ISBN:978-952-257-884-6

www.ely-centralen.fi/publikationer | www.doria.fi/ely-keskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

